

QUINT SALUDA EL SEU GERMÀ MARC

I

[1] Per bé que estàs dotat de tot allò que els homes poden aconseguir amb el talent, l'experiència i la dedicació, tanmateix, en nom de l'afecte que ens tenim, no m'ha semblat fora de lloc posar-te en escrit el que em venia al pensament nit i dia en considerar la teva candidatura. No ho faig perquè n'hagis d'aprendre res de nou, sinó per posar a l'abast d'una sola mirada, amb mètode i ordre, unes idees que per elles soles semblaven poc lligades i poc concretes. Per molta força que tinguin els dots naturals, sembla que, en un afer de tan pocs mesos, les aparences poden triomfar sobre aquests dots.

[2] Pensa de quina ciutat es tracta, a què aspirem, qui ets. Gairebé cada dia, mentre baixis al fòrum, vés donant voltes a aquesta idea: «Sóc un nouvingut, aspiro al consolat, es tracta de Roma.»

Compensaràs l'estatus de nouvingut sobretot amb la teva reputació com a orador. Aquesta qualitat sempre ha gaudit del més alt prestigi: qui és considerat digne de ser advocat dels excònsols no pot ser titllat d'indigne del consolat. Així, vist que ja comptes amb aquesta fama i

que ets qui ets gràcies a ella, hauràs de presentar-te tan ben preparat per parlar com si en cadascun dels casos s'hagués de sotmetre a judici tot el teu talent. [3] Els recursos de l'oratorïa, que sé que tens ben reservats, procura que estiguin disponibles i a punt, i recorda't sovint d'allò que escrigué Demetri sobre la tenacitat i la manera d'exercitar-se de Demòstenes.¹ A continuació, fes parless que, d'amics, en tens molts i de ben diferents. I és que pocs nouvinguts han rebut tant de suport com tu: tots els publicans,² l'orde eqüestre gairebé sencer,³ molts municipis lleials a tu, molts homes de tots els estaments a qui has defensat, alguns col·legues, a més d'un munt de joves que t'has fet teus pel seu amor a l'eloqüència, i l'ajut constant i diari dels teus amics. [4] Procura conservar tot això amb advertiments i precés, servint-te de tota mena de raonaments per fer comprendre als qui tenen un deute amb tu que no tindran mai cap altra ocasió de tornar-te un favor, i als qui et segueixen voluntàriament, que tampoc mai la tindran perquè els estiguis obligat. Hi ha una altra cosa que, com és evident, també pot ajudar molt un nouvingut: la simpatia dels nobles i, especialment, la dels excònsols. És molt útil que els homes que tenen la condició i la posició social a les quals pretens accedir te'n considerin digne. [5] A tots ells has de formular les teves peticions amb delicadesa, i has d'assabentar-los i convèncer-los que nosaltres sempre hem compartit les opinions polítiques dels optimats i no hem estat mai gens partidaris dels populars; i que, si alguna vegada ha

semblat que parlàvem com els populars, ha estat amb el propòsit d'atreure'ns Gneu Pompeu, per tal de tenir un home molt poderós com a amic o, almenys, no pas com a adversari de la nostra candidatura.⁴ [6] A més d'això, malda per guanyar-te els joves de la noblesa o, si més no, per conservar els que ja són partidaris teus, perquè et donaran molt de prestigi. En tens molts: fes que sàpiguen la importància que els dones. I si aconsegueixes que els indecisos et prestin suport, et seran molt útils.

II

[7] També representa un gran ajut per a un nouvingut com tu el fet que els teus oponents nobles siguin uns individus de tal mena que ningú no gosaria dir que la seva noblesa els pot beneficiar més que a tu els teus mèrits. ¿Qui podia pensar que Publi Galba i Luci Cassi, tots dos d'alt llinatge, aspirarien al consolat?⁵ Ja veus, doncs, que homes de les famílies més importants no es poden comparar amb tu perquè els manca l'empenta necessària.

[8] Però tu em diràs: «Antoni i Catilina sí que són una nosa.» No. Ben al contrari: un home emprendedor, diligent, honrat, eloqüent i que gaudeix del favor dels jutges ha de desitjar tenir uns rivals com aquests, tots dos assassins des de la infantesa, tots dos disbauxats, tots dos arruïnats. Pel que fa al primer,⁶ hem vist embargats els seus béns i, a més, l'hem sentit declarar sota jurament

que a Roma no ha pogut contendre judicialment contra un grec d'igual a igual. Sabem que ha estat expulsat del senat per decisió dels censors més imparcials.⁷ El vam tenir com a rival en la pretura,⁸ amb el suport de Sabidi i Pantera,⁹ quan ja no tenia cap esclau per posar en venda (això sí, un cop en el càrrec, es comprà una amistançada al mercat d'esclaus i la tenia a casa seva a la vista de tothom). I, com a candidat al consolat, s'ha estimat més anar a saquejar tots els taverners en el curs dels seus vergonyosos viatges com a legat¹⁰ que no pas restar a la ciutat i demanar el vot al poble romà.

[9] Quant a Catilina, ai, bons déus! ¿Quins mèrits pot lluir? Per començar, és igual de noble que l'altre. ¿Potser més? No. Però és més valent. ¿I com es això? Perquè Antoni té por de la seva pròpia ombra, mentre que aquest no en té ni tan sols de les lleis. Nascut d'un pare arruïnat, criat amb una germana depravada, aguerit en les matances civils, la seva estrena a la vida pública consistí en l'aniquilació de l'orde eqüestre (car els gals que tots recordem, que aleshores anaven decapitant els Titinis, els Nanneis i els Tanusis, tenien Catilina com a únic cap nomenat per Sul·la). Entre les víctimes, matà amb les seves pròpies mans un home excel·lent, Quint Cecili, el marit de la seva germana, un cavaller romà que no era de cap partit, que sempre havia estat pacífic per naturalesa i que amb l'edat ho era encara més.¹¹